

MORGENAVISEN

Jyllands-Posten

Tirsdag den
5. marts
2019
www.jp.dk

Kr. 35,00

Kronik: »**Børn skal lære at bande**, men med omhu og præcision. Fra tid til anden giver det nemlig god mening at bande.«

DEBAT, side 19

Færre udgifter til flygtninge giver **flere penge** til at hjælpe i nærområderne.

INDLAND, side 6-7

Halvandet år efter slaget om Mosul finder FN's mineryddere stadig **døde IS-krigere med selvmordsbælter** om livet i ruinerne.

INTERNATIONAL, side 11

S-formand Mette Frederiksen (forrest) ønsker at give nedslidte mulighed for at komme på folkepension før tid, men Harald Børsting (bagest) advarer mod at betale folk, der ikke har behovet, for at stoppe med at arbejde.
ARKIVFOTO: NIELS HOUGAARD

Tidligere LO-formand går imod S-model for nedslidte

Med en ny rettighed til tidlig folkepension risikerer samfundet også at betale folk, der ikke er nedslidte, for at stoppe med at arbejde, lyder det fra den tidligere LO-formand Harald Børsting.

DORTE IPSEN BODDUM
dorte.boddum@finans.dk

Tidligere LO-formand Harald Børsting går ind i debatten om tidlig folkepension til nedslidte.

Han advarer om, at en ny rettighed til alle med tilstrækkeligt mange år på arbejdsmarkedet risikerer at føre til, at samfundet betaler folk, der ikke har behovet, for at stoppe med at arbejde.

»Hvis man indfører en rettighed, vil der altid være en dødvægt i form af nogle, der kommer på ordningen uden at have brug for det,« siger Harald Børsting, der var LO-formand fra 2007-2015.

Det er ifølge ham langt bedre at give nedslidte forbedrede muligheder for at kunne blive visiteret til tidlig tilbagetrækning.

»Hvis man mener, at man har råd til det, kan man selvfølgelig godt indføre en ren rettighedsbaseret model, men man kan diskutere, om det er kloget at give pengene til nogle folk, som ikke har brug for dem,« siger Harald Børsting.

Harald Børsting er formand for regeringens seniortænketank, men understreger, at han udtaler sig på egne vegne.

Han får langt hen ad vejen opbakning fra HK-formand Kim Simonsen.

»Jeg er enig i, at der med en rettighedsbaseret model er en risiko for, at vi kommer til at betale nogle for at stoppe, som ikke har behovet. Efterlønnen blev jo også brugt af nogle i 00'erne, som ikke havde behov for den,« siger han.

Formand for Velfærdskommissionen, professor Torben M. Andersen understreger, at Harald Børsting har en pointe.

Fagbevægelsens nye frontfigur, Lizette Risgaard, er derimod uenig.

»På dette punkt er jeg uenig med Harald. Det er afgørende, at der indføres en rettighedsbaseret tilbagetrækningsmulighed for de lønmodtagere, som er trådt tidligt ind på arbejdsmarkedet, har været der i mange år og nu er nedslidte og ikke kan mere,« siger hun.

Arbejdsmarkedsordfører Leif Lahn Jensen (S) afviser, at en ny rettighed vil blive brugt af folk, som ikke har behovet.

»Hvis du er glad for dit arbejde og tjener en god løn, hvorfor i alverden skulle du så vælge at gå på folkepension,« siger han.

Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen (V) glæder sig over udmeldingen fra Harald Børsting.

»Det er en meget ærlig og befriende melding fra LO's tidligere formand,« siger han.

Harald Børsting skal få ældre til at arbejde længere

ERHVERV, side 12-13

Utopia

Af Thomas More

Pris

JP-pris: 100 kr.

Vejl. udsalgspris: 149,95 kr.

Læs mere på mit.jp.dk

Jyllands-Posten

Køb en bid af
Toscana

kr. 250.000

Mindst 6 ugers
ophold årligt
- bestem selv hvornår

mit italienske slot a/s

20 60 33 11
Kim Follmann

www.mititalienskeslot.dk

40 28 92 88
Lars Børresen

Stop Snorken med Asonor®

▼ Forhandles på Apoteket

TannerMedico A/S · Forskerparken Scion DTU · Agern Alle 3 · 2970 Hørsholm · www.asonor.com

UNMAS I IRAK

Unmas står for United Nations Mine Action Service - FN's minerydningstjeneste.

Unmas blev etableret i Irak i juni 2015. Ud over at reducere truslen fra eksplosiver er det målet at sikre, at internt fordrevne kan vende hjem til områder, der tidligere var under Islamisk Stats kontrol.

Unmas begyndte at arbejde i Mosul i 2017, så snart Islamisk Stat var fordrevet fra byen. Derudover arbejder tjenesten også i Fallujah, Tikrit, Kirkuk og snart også i Sinjar.

Rydningen af eksplosiver udføres af private virksomheder, ngo'er og de irakiske sikkerhedsstyrker.

Unmas underviser også befolkningen i, hvordan man undgår faren fra de efterladte eksplosiver. I 2018 modtog 500.000 undervisning.

På verdensplan har Unmas 146 projekter i 19 lande og et budget på 495 mio. dollars. Over halvdelen bliver brugt i Irak.

Nedrivningen af Det Nationale Forsikringssselskabs tidligere hovedkvarter i Mosul har stået på i over to måneder. Over 100.000 bygninger i byen ligger i ruiner. FOTO: KHALID AL-MOUSILY/REUTERS

Døde IS-krigere med selvmordsbælter forsinker genopbygningen af Mosul

INDBLIK

FN forudser, at der vil gå 10 år, før Iraks næststørste by er rensat for bomber og sprængstoffer. Genopbygningen sinkes af kaos, korrupsion og ligegyldighed.

EVA PLESNER

Jyllands-Postens korrespondent
eva.plesner@jp.dk

KAIRO

De bliver ved med at dukke op i ruinerne, ligene af de faldne IS-krigere med selvmordsbælter om livet. Til trods for at det snart er halvandet år siden, at FN's minerydningstjeneste, Unmas, gik i gang med at rense Mosul for terrorgruppens dødbringerende efterladenskaber og for ueksploderede bomber og granater.

»Senest vi fandt sådan et lig, var for 14 dage siden,« siger chefen for Unmas i Irak, svenske Pehr Lodhammar, i telefonen fra Bagdad.

»Du kan forestille dig dets tilstand efter at have ligget i ruinerne i mindst halvandet år. Det er en meget stor udfordring, psykologisk såvel som teknisk, for selvmordsbælterne er ret ustabile efter at have ligget så længe. Man arbejder i en stank af råd, og når som helst kan en hund eller en kat komme til at udløse en sprængladning,« siger han.

Sidste år blev der fjernet 782 selvmordsbælter i Mosul, hvoraf en stor del stadig sad fast på ligene. Og alt i alt fjernede Unmas næsten 17.000 såkaldte *explosive hazards* – fra udetonerede bomber og granater til Islamisk Stats hjemmelavede miner og bomber, de såkaldte IED'er.

Hvor mange af terrorgruppens snedigt skjulte dødsfælder, der stadig ligger i ruinerne og gemt i de enorme dynger af murbrok-

ker – 7,6 mio. tons, regner man med – ved ingen. Men Pehr Lodhammar vurderer, at det kan tage op mod 10 år endnu, før arbejdet er gjort færdigt.

Og når det gælder de tusindvis af ueksploderede bomber og granater, som blev aflyret af de irakiske sikkerhedsstyrker og den amerikanske ledede koalition imod Islamisk Stat, kan det tage årtier. Nogle af dem har boret sig 15 meter ned i jorden eller længere, og det kan tage dage eller uger at grave blot en enkelt bombe fri.

»I Tyskland og England finder man også stadig bomber fra Anden Verdenskrig,« siger Pehr Lodhammar.

Som Dresden i 1945

Unmas gik i gang med opryddningsarbejdet i efteråret 2017, kort efter at Mosul var genobret fra Islamisk Stat. Og foreløbig er 1.400 såkaldte *sites* blevet ryddet. Det vil sige vandværker, broer, skoler, hospitaler, fabrikker, retsbygninger – al slags infrastruktur, som er en forudsætning for, at indbyggere kan genoptage et normalt liv.

Som eksempel på de enorme udfordringer nævner han Al-Shifa-hospitalskomplekset, som blev bygget i 1930'erne og frem til 2014 var det næstmest moderne hospital i Irak. Hen mod slutningen af IS-herredømmet brugte terrorgruppen det som dets hovedkvarter, og derfor blev det massivt bombet.

»Det tog os otte måneder at fjerne de første 2.000 eksplosiver – selvmordsbælter, raketdrevne granater, mortergranater, håndgranater, bomber ... det var der alt sammen. Og vi finder hele tiden mere,« siger Pehr Lodhammar.

Slaget om Mosul varede næsten et år og lagde ca. 120.000 ejendomme i ruiner, skønt Verdensbanken. I den gamle bydel er der ikke ét eneste uskadt hus tilbage.

»Jeg plejer at sammenligne Mosul med Dresden efter Anden Verdenskrig,« siger Pehr Lodhammar.

Mindst 800.000 af byens ca. 2 mio. ind-

byggere – nogle siger over 1 mio. – flygtede under krigen mod IS. Og flere hundredtusinder befinder sig stadig i lejre.

Mangel på udstyr

Genopbygningen skrider kun langsomt frem og er præget af korrupsion, sjusk og elendig planlægning, siger Mohammed Abed Rabbo, parlamentsmedlem fra Nineveh-provinsen, som Mosul hører ind under, til nyhedsbureauet Reuters.

»Der er ingen strategisk plan. Det er kaos.«

Under krigen blev i hundredvis af byrådets køretøjer ødelagt i bombeangreb eller brugt som selvmordsbiler af IS-krigerne, og der er mangel på udstyr til at fjerne de mange mio. tons murbrokker.

Foreløbig er kun under halvdelen af de 7,6 mio. tons blevet fjernet, skønner Pehr Lodhammar.

Den irakiske stat oprettede i 2015 en fond til genopbygning af områder ødelagt af terror. I budgettet for 2019 er der ifølge to parlamentsmedlemmer fra Nineveh-provinsen afsat 500 mio. dollars til Mosuls genopbygning.

”

Selvmordsbælter, raketdrevne granater, mortergranater, håndgranater, bomber ... det var der alt sammen. Og vi finder hele tiden mere.

Pehr Lodhammar, chef for FN's minerydningstjeneste i Irak

Hvor stor en del af dem, der reelt kommer til udbetaling, er dog uvist.

En anonym FN-rådgiver siger til Reuters, at blot et enkelt års genopbygning koster omkring 1,8 mia. dollars.

»Det er mest de internationale organisationer, der gør noget. Med Iraks olierigdomme er det jo latterligt, at pengene skal komme udefra,« siger han og tilføjer:

»Myndighederne spilder mange penge, og arbejdet tager en evighed.«

Genopbygning for egen regning

I Mosuls centrum har nedrivningen af Det Nationale Forsikringssselskabs tidligere hovedkvarter snart stået på i tre måneder. Under Islamisk Stats terrorregimente blev det bl.a. brugt til at henrette mænd, som IS mente var homoseksuelle.

De blev simpelt hen kastet ud fra taget af den dengang syv etager høje bygning.

Rundt omkring i Mosul er en del af de hjemvendte indbyggere på eget initiativ gået i gang med at genopbygge deres boliger – og for egen regning. Men mange har i forvejen svært ved blot at skaffe mad på bordet og ender med at sætte sig i dyb gæld hos venner og bekendte.

Banklån kan de ikke få. Pengeoverførsler til Mosuls banker er stadig forbudt af frygt for terrorfinansiering.

Og også de private ejendomme er for en stor dels vedkommende stadig utilgængelige på grund af IED'er og andre dødsfælder.

I december gik Unmas som noget nyt i gang med rydningen af disse ejendomme. Foreløbig drejer det sig kun om 60. Og der er allerede mange udfordringer.

»Folk skal jo bo der, så vi skal være fuldstændigt stensikre på, at vi har fået fjernet alt. En anden udfordring er at få en mekanisme på plads, som sikrer, at vi prioriterer de rigtige huse først. Vi kan jo ikke rense dem alle sammen på en gang, og af indlysende grunde kan det hurtigt blive et stærkt politisk spørgsmål, hvilken rækkefølge vi tager dem i,« siger han.